

המרכז למורשת המודיעין (מל"מ)
מרכז המידע למודיעין ולטרור

חדשות העימות הישראלית פלסטינית

1-15 ביולי 2007

ארבל רייך ז"ל חייל צה"ל שנהרג בעת פעילות מבצעית במרכז הרצועה (דובר צה"ל, 12 ביולי)

העיתונאי הבריטי אלן ג'ונסטון ששחררו הושג בעקבות לחצים שהפעילה החמא"ס על צבא האסלאם (אלג'זירה, 3 ביולי)

תוכן

העניינים

עיקרי תמונת המצב

אירועים בולטים בשטח

נתונים סטטיסטיים

מחוות של ממשלת ישראל

שחרור העיתונאי הבריטי

סוגיית המעברים

הירה הפנים פלסטינית

עיקרי תמונת המצב

- צה"ל ממשיך בפעולות יזומות ברצועת עזה שבאחת מהן נהרג חייל צה"ל ארבל רייך ז"ל. ירי הרקמות לעבר יישובי הנגב המערבי נמשך, אף שהיקפו פחת. בו בזמן חלה עלייה בולטת בכמות ירי פצצות המרגמה לעבר המעברים, יישובים הסמוכים לגדר וכוחות צה"ל הפועלים ברצועה.
- אבו מאזן שב ודחה הצעות להידבר עם החמא"ס ויזם שורת מהלכים פוליטיים-תחוקתיים שנועדו לבסס את ממשלתו של סלאם פיאצ'. במסגרת זאת הגישה ממשלת החירום התפטרותה והוקמה תחתיה ממשלה חדשה, אליה צורפו שלושה שרים (שניים מהם מעזה), המתפקדת כממשלת מעבר. החמא"ס מצידה עושה מאמץ לבסס שליטתה הביטחונית ברצועת עזה וזכה בהקשר לכך ברווח תדמיתי עם שחרור העיתונאי הבריטי החטוף אלן ג'ונסטון.
- בימים הקרובים צפויה להתקיים פגישה בין ראש ממשלת ישראל אהוד אולמרט לבין יו"ר הרשות הפלסטינית אבו מאזן. בפגישה אמור אולמרט להציג שורה של מחוות, שנועדו לסייע לאבו מאזן לבסס שלמונו: שחרור 250 אסירים ביטחוניים (רובם מהפת"ח) הסרה של כ-180 פעילי טרור מיהודה ושומרון מרשימת המבוקשים (לאחר התחייבות שלהם להפסיק פעילותם הטרוריסטית) ואישור לחזרתם של מנהיגים פלסטינים בכירים.

אירועים בולטים בשטח

חייל צה"ל נהרג בעת פעילות מבצעית במרכז רצועת עזה

■ חייל צה"ל נהרג ושני חיילים נוספים נפצעו (12 ביולי) במהלך חילופי אש בין חמושים לבין כוח צה"ל שעסק בפעילות מבצעית יזומה בפאתי מחנה הפליטים אלבוריג' (מרכז רצועת עזה). החייל ההרוג הינו סמל ראשון ארבל רייך ז"ל, בן 21 מהישוב יובלים.

■ תנועת החמא"ס נמלה אחריות על ביצוע הירי לעבר כוח צה"ל. דובר החמא"ס פווי ברהום בירך על הריגת החייל. לדבריו, הפעולה מדגישה כי החמא"ס הינה תנועה המגנה על העם הפלסטיני ועל "זכותו של העם הפלסטיני לחיות על אדמתו" (מלוויזת אלאקצא, 12 ביולי).

נמשך ירי הרקטות לעבר יישובי מערב הנוגב

■ במהלך השבועיים הראשונים של חודש יולי נמשך ירי הרקטות לעבר יישובי הנוגב המערבי אף כי בשיעור נמוך בהרבה לעומת החודשים האחרונים. **סה"כ אותרו 23 נפילות באזור הנוגב המערבי¹** (לעומת 120 נפילות בחודש יוני).

■ במהלך יוני חלה עלייה בולטת בירי פצצות מרגמה שכונן לעבר כוחות צה"ל, שפעלו נקודתית באזורים שונים ברצועת עזה, לעבר המעברים ולעבר יישובים הסמוכים לקו הגבול. סה"כ נורו במחצית הראשונה של יולי 42 פצצות מרגמה (לעומת 37 פצצות שנורו במהלך כל חודש יוני).

■ על רוב אירועי הירי נטלו אחריות הג'האד האסלאמי בפלסטין וגורמי פת"ח (הממשיכים לפעול בחסות החמא"ס). נראה כי פעילי ג'האד האסלאמי בפלסטין, הרוצים להפגין פעלתנות, שבו ל"שגרת ירי" מוכרת של מספר רקטות מידי יום. באחד מאירועי הירי נמלה חמא"ס גודדי עז אלדין אלקסאם אחריות לביצוע ירי הרקטות (7 ביולי, לראשונה מאז סבב

¹ נכון ל-14 ביולי.

ההסלמה הקודם, 30 במאי). לשענת החמא"ס הירי בוצע בתגובה לפעילות צה"ל ברצועה שכתוצאה ממנה נהרגו כמה מפעילי התנועה.

סוכל ניסיון פיגוע במחסום חווארה

■ ב-12 ביולי בשעות אחר הצהרים התקרב כלי רכב מסוג סובארו במהירות למחסום צה"ל בענבתא (בין מול כרם לשכם). נהג הרכב בלם בחזקה סמוך למחסום, יצא מהרכב ופתח באש לעבר החיילים המוצבים במחסום. החיילים השיבו באש והרגו את המחבל. בחיפוש נערך במכוניתו נמצאו שלושה מטעני צינור. אפשר והמחבל תכנן לבצע פיגוע באחד מיישובי האזור וירה במחסום לכשהבין כי לא יוכל לבצע את הפיגוע (דובר צה"ל, 12 ביולי). דובר הזרוע המבצעית טרוריסטית של הג'האד האסלאמי בפלסטין מסר כי המחבל הינו פעיל הארגון, שביצע את הפיגוע כתגובה להריגתם של שני פעילי הארגון בג'נין. כמה ארגונים נוספים נטלו גם הם אחריות לביצוע הפיגוע ביניהם פת"ח והחמא"ס.

המכונית ששימשה את המחבל בניסיון הפיגוע
(צילום: דובר צה"ל, 12 ביולי)

מעצר תושב הכפר ערערה שניסה לבצע פיגוע

■ ב-5 ביולי נדקר חייל בצומת כרכור ונעשה ניסיון לחטוף את נשקו. מבצע הדקירה תושב הכפר ערערה (ואדי ערה) נעצר זמן קצר לאחר מכן. התוקף הודה בחקירתו כי התכוון לחטוף את נשקו של החייל ולירות בו על מנת להרגו. לאחר הרצח התכוון להימלט ולמכור את כלי הנשק. לדבריו, הוא ביצע את הפיגוע כנקמה על מות קרוב משפחתו מידי שומר משמר הגבול.

נעצר מחבל שסייע לחטיפת גלעד שליט

■ במסגרת הפעילות הנקודתית של כוחות הביטחון ברצועת עזה, נעצר ב-9 ביוני מחמד צופי, תושב רפיח פעיל חמא"ס וועדות ההתנגדות העממית אשר נטל חלק באירוע החטיפה של גלעד שליט בכרם שלום (היה אחראי על תיעוד האירוע). מחמד צופי היה מעורב בעבר בתקיפת מוצב צה"ל בדרום הרצועה באירוע בו נהרגו קצין צה"ל ושלושה חיילים (ינואר 2002). כמו כן הוא היה מעורב בהטמנת מטעני חבלה וירי רקטות לעבר ישראל (דובר צה"ל, 13 ביולי).

פעילות סיכול ומונע של כוחות הביטחון

רצועת עזה

■ כוחות הביטחון המשיכו בסדרת פעולות "נקודתיות" המאפיינות את הפעילות ברצועה בעת האחרונה. בפעולות הללו נוטלים חלק כוחות רגלים, הנדסה ושריון, לעיתים בסיוע מהאוויר. מטרת הפעולות מעצר פעילי טרור על מנת לסכל פיגועי טרור מתוכננים וירי רקטות, חשיפת תשתיות טרור, וחיפוש אמצעי לחימה. יצוין כי במהלך אחת הפעולות אותרו שמונה משגרי רקטות חלקם מוכנים להפעלה (דובר צה"ל, 6 ביולי).

משגרי רקטות, חלקם מוכנים להפעלה שנחשפו ע"י כוחות צה"ל
(צילום: דובר צה"ל, 6 ביולי)

■ במסגרת הפעילות יצינו:

1 ביולי - חיל האוויר תקף בח'אן יונס כלי רכב ובו שלושה פעילים מבצעיים של הג'האד אסלאמי בפלסטין. שלושת יושבי הרכב נהרגו ביניהם פעיל בכיר בארגון שהיה מעורב במספר רב של פיגועים (דובר צה"ל, 1 ביולי).

1 ביולי - חיל האוויר תקף מספר מחרטות המשתייכות לג'האד האסלאמי בפלסטין במחנה הפליטים אלמועזי (דרום רצועת עזה).

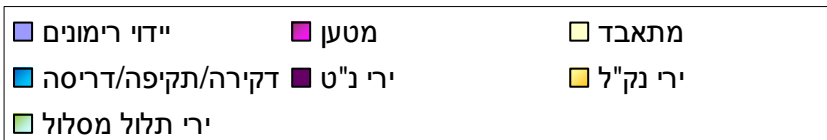
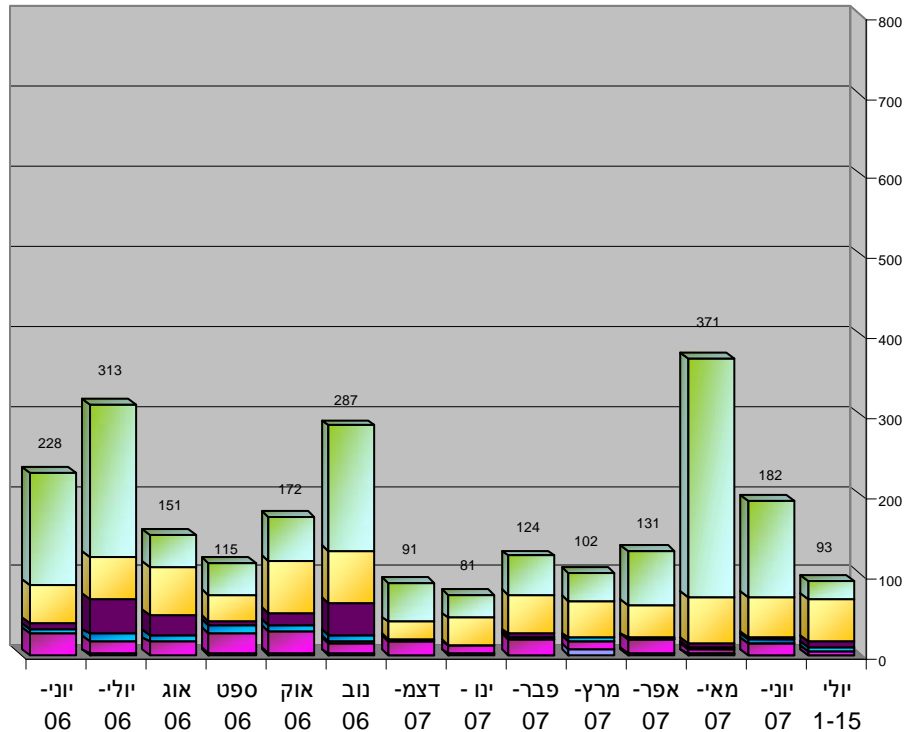
5 ביולי - כוח צה"ל שפעל בעומק הרצועה נתקל בחמושים המשתייכים לחמא"ס. בחילופי אש נהרגו שלושה מפעילי החמא"ס, אחד מהם פעיל מבצעי בגודי עז אלדין אלקסאם. בהמשך הפעילות נהרגו חמושים פלסטינים נוספים.

12 ביולי - חיל האוויר תקף שני חמושים פעילי הג'האד האסלאמי בפלסטין במחנה הפליטים אלבוריג'. השניים נפצעו.

יהודה ושומרון

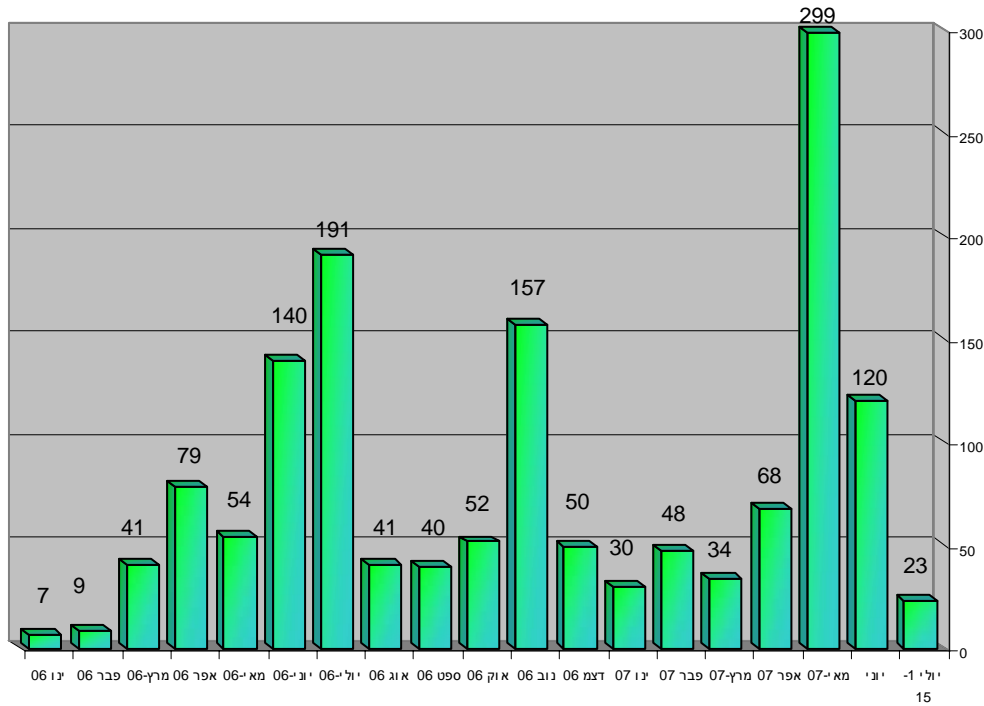
גם ביהודה ושומרון נמשכה פעילות הסיכול והמנע של כוחות הביטחון במסגרתה נחשפו מעבדות נשק ואמצעי לחימה ונעצרו פעילי טרור מבוקשים רבים. במהלך פעילות כוח צה"ל בעיירה קבטיה (סמוך לג'נין) נהרג מחמוד נזאל אחד ממפקדי הזרוע המבצעית טרוריסטית של הג'האד האסלאמי בפלסטין בגדה המערבית (9 ביולי).

נתונים סטטיסטיים² מאפייני הפיגועים בחלוקה חודשית

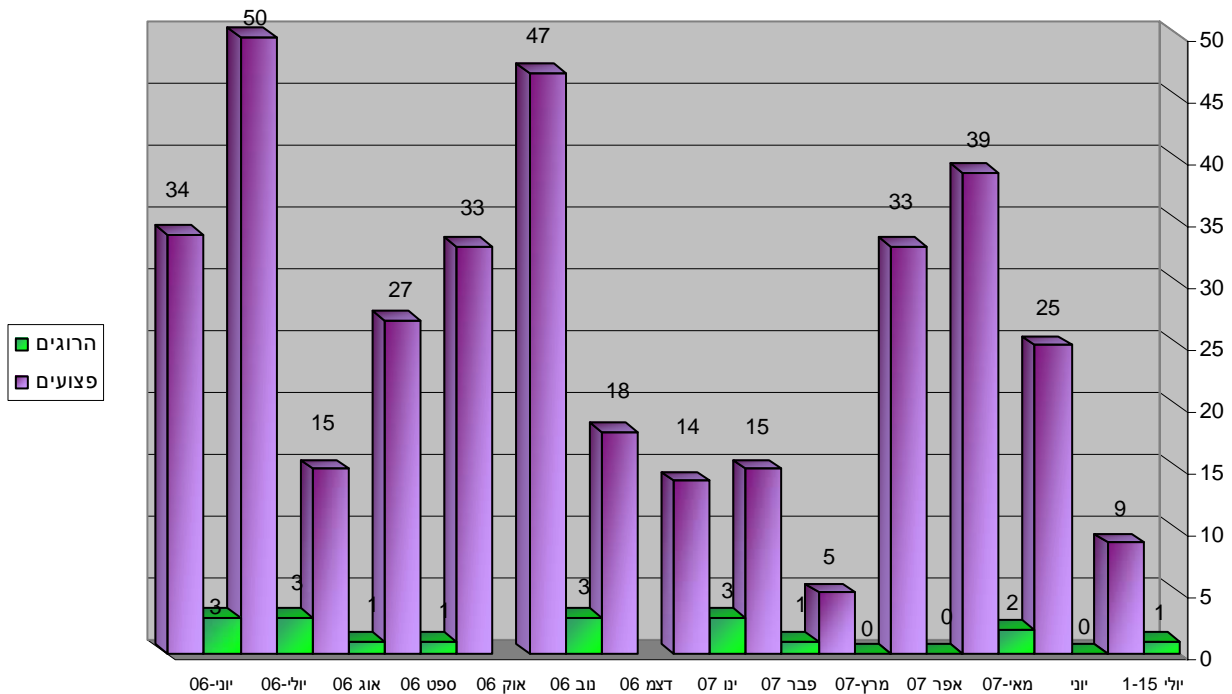

² נכון ל-14 ביולי

3 נפילות מזוהות של רקמות בישראל בחתך חודשי

נפגעים בחתך חודשי

3 במהלך תקופה זו נורו בנוסף לרקמות גם 42 פצצות מרגמה.

מחוות של ממשלת ישראל כלפי הרשות הפלסטינית לקראת פגישה צפויה בין אהוד אולמרט לאבו מאזן

■ ראש ממשלת ישראל אהוד אולמרט ואבו מאזן אמורים להיפגש ב-16 ביולי בירושלים. בפגישה אמור ראש הממשלה אהוד אולמרט להציג שורה של מחוות כלפי הרשות הפלסטינית שנועדו לחזק את שלטונו של אבו מאזן.

■ בשלב זה אין בידנו מידע מוסמך אודות פרטי המחוות. מהדיווחים בתקשורת הישראלית והפלסטינית עולה התמונה הבאה:

✿ **שחרור 250 אסירים ביטחוניים (רובם מפת"ח) השוהים בבתי הכלא בישראל.** על כוונתו לעשות כן הצהיר אהוד אולמרט כבר בפסגת בשרם אלשיח' (24 ביוני). גורמים בפת"ח קידמו את הידיעות בדבר הכוונה לשחרר 250 אסירים בברכה מסויגת. צאא'ב עריקאת קרא לממשלת ישראל לתאם את שמות האסירים עם הפלסטינים. גורמים בחמא'ס מתחו ביקורת קשה על ההחלטה. לטענתם, זהו ניסיון של אבו מאזן לחזק את הפיצול בעם הפלסטיני (רויטרס, 8 ביולי).

✿ **הסרה של כ-180 פעילי טרור מרשימת המבוקשים.** ישראל מציעה להסיר שמותיהן של 180 פעילי טרור בגדה המערבית מרשימת המבוקשים. ההסרה תהיה רק במידה והפעילים יחתמו על התחייבות, בפיקוח מנגנוני הביטחון הפלסטינים, להפסיק את פעילות הטרור נגד ישראל ולהתנתק ממסגרת הזרוע המבצעית-טרוריסטית של פת"ח. המצויים ברשימה הם חברי פת"ח, החזית העממית והחזית הדמוקרטית. בכלי התקשורת התפרסמו גירסאות סותרות לגבי המצאות זכריא זבידי פעיל מבצעי טרוריסטי בג'נין ברשימה על פי התקשורת הפלסטינית, החלו בכירים במנגנוני הביטחון הפלסטינים במהלכים שנועדו לצרף את מבוקשי פת"ח ביהודה ושומרון למנגנונים ולהחתים אותם על כתבי התחייבות.

✿ **מתן אישור לחזרתם לשטחי הרשות הפלסטינית של מנהיגים פלסטינים בכירים** השוהים דרך קבע מחוץ לרשות ושעד כה נאסרה כניסתם לשטחי הרשות הפלסטינית. בדיווחי התקשורת הוזכרו מנהיג החזית הדמוקרטית נאיף חוואתמה ויו"ר המחלקה המדינית של אש"פ פארוק אלקדומי (הארץ, 15 ביולי, אלמסתקבל, 13 ביולי). האישור ינתן על מנת שיוכלו להשתתף בישיבת המועצה המרכזית של אש"פ האמורה להתקיים ב-18 ביולי.

שחרור העיתונאי הבריטי אלן ג'ונסטון ומשמעותיו

■ בליל 3 ביולי 2007 שוחרר העיתונאי הבריטי החטוף אלן ג'ונסטון בריא ושלם מידי חוטפיו, אנשי צבא האסלאם, שהחזיקו בו במשך כארבעה חודשים. העיתונאי הועבר לידי אנשי החמא"ס ונלקח על ידם לפגישה עם ראש ממשלת החמא"ס אסמאעיל הניה. העיתונאי שוחרר ע"י החמא"ס בלי שימולאו הדרישות אותם הציב צבא האסלאם כלפי בריטניה⁴.

שחרור אלן ג'ונסטון מידי חוטפיו (אלג'זירה, 3 ביולי)

■ מאז השתלטותה על רצועת עזה שבה החמא"ס וקראה לחוטפיו של אלן ג'ונסטון לשחררו, במגמה להרוויח נקודות זכות הסברתיות מול הבריטים והקהילה הבינלאומית ולהמחיש שליטתה הביטחונית על הרצועה. לשחרורו של ג'ונסטון קדמו לחצים בשטח, שהפעילה החמא"ס על בני חמולת דע'מוש, שאחד מבניה הינו מומתו דע'מוש, ראש ארגון צבא האסלאם, שהחזיק באלן ג'ונסטון.

■ האירועים בשטח שהובילו לשחרורו של אלן ג'ונסטון החלו בליל ה-1 ביולי, משפרצו עימותים בין החמא"ס לצבא האסלאם בעיר עזה במהלכם נחטף ע"י החמא"ס בכיר בצבא האסלאם. בתגובה עצר צבא האסלאם כ- 10 פעילי חמא"ס. פעילי הכח המבצע מצדם עצרו

⁴ על התנאים שהציבו חוטפיו של ג'ונסטון ראו לקט מידע: "צבא האסלאם, התארגנות פלסטינית טרוריסטית ברצועת עזה, בעלת אידיאולוגיה אסלאמית רדיקלית, נטל אחריות על חטיפת העיתונאי הבריטי אלן ג'ונסטון. בתמורה לשחרורו הוא דורש את שחרורם של פעילי ג'האד עולמי ובמרכזם שיח' אבו קתאדה (ירדני ממוצא פלסטיני, העצור בבריטניה בשל קשריו עם המרור העולמי)" (16 במאי, 2007).

חלק מהאנשים המעורבים בחטיפת העיתונאי אלן ג'ונסטון. העימותים הללו נמשכו ולוו בהתבטאויות לוחמניות של דוברי חמא"ס.

■ בעימותים בין חלה הסלמה משהשתלמו בליל 3 ביולי מאות אנשי הכח המבצע וגדודי עז אלדין אלקסאם על רחובות וגגות בניינים, שבשכונת צברה בעזה, מעוז חמולת דע'מוש, וכיתרו את החוטפים. לאחר מו"מ שהתנהל בליל ה-3 ביולי, נאותו החוטפים בסופו של דבר לשחרר את אלן ג'ונסטון. לא ברורים לנו בשלב זה תנאי שחרורו של אלן ג'ונסטון. בכלי התקשורת הפלסטינים והערבים התפרסמו ידיעות אודות "עסקה" עליה הוסכם בין חמא"ס לפת"ח. כך למשל, נמסר כי סוכם שהחמא"ס תעניק לצבא האסלאם נשק, תחמושת וציוד צבאי שיופנה נגד ישראל, במקום הכופר אותו ביקשה (אלקדס אלערבי, 5 ביולי). בדיווח אחר נמסר כי צבא האסלאם קיבל 5 מיליון \$ ויותר ממיליון כדורים (סוכנות מען, 5 ביולי). העיתון הבריטי "סאנדיי טיימס" מסר כי במסגרת העסקה לשחרור ג'ונסטון חמא"ס התירה לחמולת דע'מוש לשמור על הנשק שברשותה בעוד שצבא האסלאם שיחרר את פעילי החמא"ס שנחטפו על ידה. ח'אלד משעל, מצידו, מען כי חמא"ס סרב לקבל תנאים כלשהם, הן כספיים והן שחרור עצורים (מזוהי הג'האד העולמי), כפי שדרש צבא האסלאם (אלחיאת, 5 ביולי).

■ פרשת השחרור של אלן ג'ונסטון היוותה **מבחן חשוב עבור החמא"ס**, הראשון מסוגו מאז השתלמותה על רצועת עזה. על הפרק עמדו מבחינת החמא"ס יכולתה לייצב את שליטתה הביטחונית ברצועה ולזכות בהישג תדמיתי בזירה הפנים-פלסטינית ובקרוב הקהילה הבינלאומית. החמא"ס עברה **בהצלחה מבחן זה ופעיליה עשו מאמץ למנף אותו** לשם קידום רווחים פוליטיים והסברתיים:

❁ **ראש הממשלה אסמאעיל הניה**, במסיבת עיתונאים, שהתקיימה לאחר שחרורו של אלן ג'ונסטון, שב וגינה את מעשה החטיפה ופרט את מאמצי החמא"ס להביא לשחרורו. הוא ציין כי הפרשה ממחישה "שהממשלה הפלסטינית ברצועת עזה רצינית בהשלמת הביטחון, היציבות והסדר...". **הוא גם הביע תקווה שבפרשת החייל הישראלי גלעד שליט תסתיים במסגרת "עסקה מכובדת" שתבטיח שחרור האסירים הפלסטינים בבתי הכלא הישראליים** (מלוויזיית אל אקצא ואלג'זירה, 4 ביולי)⁵.

❁ **ח'אלד משעל**, ראש הלשכה המדינית, הרבה להתראיין בעקבות השחרור. הוא הצהיר כי שחרורו של אלן ג'ונסטון המחיש כי החמא"ס החזירה את הביטחון לרצועה

⁵ גם בכירים נוספים בחמא"ס קשרו בתגובותיהם בין שחרור אלן ג'ונסטון לבין התקדמות אפשרית בפרשת גלעד שליט.

ומען כי הפרשה הזיקה מאוד לחמא"ס (רויטרס, 4 ביולי). בראיון נוסף, ל-BBC 4) ביולי) ציין ח'אלד משעל כי "נוצר מצב חדש ברצועת עזה, יש אפשרות לשמור על הביטחון ברצועה...". בראיון לאלחיאאת (5 ביולי) הוא ציין כי שחרורו של אלן ג'ונסטון נועד לשים קץ לאנרכיה ולעגור מסר לאירופאים שיבחנו מחדש מדיניותם כלפי החמא"ס.

❁ **"גדודי עז אלדין אלקסאם"** פרסמו כרוז בו ציינו כי "לא נסכים בשום אופן שצד פלסטיני כלשהו יחזור לשיטה של חטיפת הזרים, מפני שהם אורחים של עמנו, ואנו זקוקים לכל קול שיעביר לעולם את הסבל של עמנו, את זכותו ואת עניינו..." (אתר עז אלדין אלקסאם, 4 ביולי).

■ **בכירים בפת"ח** ברכו את שחרורו של אלן ג'ונסטון אולם **האשימו את חמא"ס במעורבות בחטיפה** ומענו כי עיתוי השחרור נועד לשפר את תדמיתה של חמא"ס ולקצור הישגים פוליטיים. בהודעה של ועדת ההסברה של פת"ח ב-4 ביולי נאמר: "היום לפנות בוקר נגמרה ההצגה התפלה וחמא"ס שחררה את ג'ונסטון מידי בעל בריתה צבא האסלאם" (סוכנות ראמתאן, 4 ביולי). יאסר עבד אל רבה ציין כי "חמא"ס הם בעלי בריתם של החוטפים, בני משפחת דע'מוש, והם חיפו על חוטפיו של ג'ונסטון לאורך זמן ומענו כי הביאו לשחרורו. אולם זהו ניסיון שלהם לשפר את תדמיתם מול הקהילה הבינלאומית" (סוכנות הידיעות הצרפתית, 4 ביולי).

סוגיית המעברים

■ גם לאחר השתלטות החמא"ס על רצועת עזה **ממשיכים המעברים שבין הרצועה לישראל לפעול** הגם שנפח הסחורות העובר בהם ירד בכ-50% בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד. עיקר הירידה (כ-93%) חלה בכמות הסחורות העוברת דרך מעבר קרני בעוד שבכמות הסחורות העוברת דרך מעברי סופה וכרם שלום חלה עלייה משמעותית.

■ הכוח המבצע של החמא"ס פרוס סביב המעברים ואמור לשמור על ביטחונם אולם

הביטחון במעברים לא נשמר⁶ ולא הושג הסדר פורמאלי להפעלת המעברים. בנסיבות החדשות שנוצרו, המעברים מופעלים באמצעות ארגוני סיוע בינלאומיים (אונר"א, הצלב האדום, WEP, ועוד) וסוחרים פרטיים ברצועה. **הדבר מאפשר המשך זרימת סחורות וסיוע הומניטארי דרך ישראל לרצועה ומונע היווצרות משבר הומניטארי ברצועה.**

■ בחודש שחלף מאז השתלטות החמא"ס הוכנסו לרצועה דרך המעברים 2,120 משאיות ובהן 51,273 טונות של מצרכים (מוצרי מזון וסחורות). להלן תמונת מצב שבדינו אודות סטאטוס הפעילות במעברים השונים:

❁ **מעבר ארו :** פועל ב"פרופיל נמוך". דרכו עוברים אזרחים פלסטינים וזרים בעלי אישורים מיוחדים על פי תיאום מראש. המדובר בעיקר בפלסטינים שכניסתם לישראל מותרת בשל שיקולים הומניטאריים ובבעלי אישורים מיוחדים (כגון צוותים רפואיים, חברי ארגונים בינלאומיים, עיתונאים, סוחרים).

❁ **מעבר קרני :** נפח מעבר הסחורות דרכו ירד בצורה משמעותית. המעבר נפתח ונסגר לסירוגין. דרכו עוברות סחורות שונות בעיקר קמח.

❁ **מעבר נחל עוז :** פתוח. עוברים דרכו דלק וגז.

❁ **מעבר סופה :** חלה עלייה משמעותית בסחורות העוברות דרכו **והוא משמש כיום כמעבר המרכזי של סחורות לרצועה.** עוברים דרכו מצרכי מזון חיוניים (כגון חלב, בשר, שמן לבישול, קמח, סוכר, מזון לבעלי חיים), חומרי גלם וסחורות אחרות. מאז השתלטות החמא"ס על הרצועה עברו דרכו 1,568 משאיות.

❁ **מעבר כרם שלום :** נפתח ונסגר לסירוגין. מאז השתלטות החמא"ס על הרצועה עברו דרכו 292 משאיות (לעומת 18 בתקופה המקבילה אשתקד). הצעת ישראל להשתמש בו כתחליף למעבר רפיח נדחתה על הסף ע"י הפלסטינים (ראו להלן).

❁ **מעבר רפיח :** המעבר היחידי שבין הרצועה למצרים ממשיך להיות סגור. המעבר נשלט ע"י הכוח המבצע. בציר פילדלפי התפרסו בתחילת יולי 200 פעילי הביטחון הלאומי החמא"ס.

■ **בעיה מיידית העומדת על הפרק הינה מעברת של כ-5,000-6,000 אזרחים פלסטינים אשר מעוכבים בצידו המצרי של מעבר רפיח מאז השתלטות החמא"ס על הרצועה. כלי התקשורת**

⁶ ג'ון גינג, מנהל המבצעים של אונר"א, ברך על העברת הסחורות דרך מעברי כרם שלום וסופה אולם שב והדגיש את חשיבות הפעלת מעבר קרני, כמעבר הסחורות המרכזי לרצועה. בראיון, שנתן ביום בו נורתה אש מרגמות על שני מעברים, מתח ג'ון גינג ביקורת על החמא"ס על שאינה משלימה ביטחון במעברים בהבהירו כי נושא זה הינו באחריות הפלסטינים (ג'רוסלם פוסט, 9 ביולי).

הפלסטינים הרבו לרווח על הסבל לו נתונים המעוכבים. החמא"ס יזמה פעולות מחאה על סגירת המעבר. ממשלת החמא"ס החליטה לשלם לכל אחד מהמעוכבים \$100 על מנת להקל על סבלם. בראיון שהעניק מפקד המודיעין הכללי תופיק אלמיראוי הוא ציין כי בין האזרחים המעוכבים נמצאים גם למעלה מ-70 פעילי חמא"ס ששבו מאימונים באיראן (אלקדס, 14 ביולי).

הפגנה של פעילי חמא"ס במחאה על סגירת מעבר רפיח (מלוויזית אלאקצא, 7 ביולי)

■ חמא"ס, מצידה, מעוניינת למצוא הסדר שיאפשר חידוש פעילות המעברים בין הרצועה לישראל ובין הרצועה למצרים, שלא על בסיס הסדרי העבר. באשר למעבר רפיח, החמא"ס מעוניינת להפוך אותו למעבר מצרי-פלסטיני, שינוהל ע"י גורם כלשהו עליו יוסכם בין ממשלת מצרים לממשלת החמא"ס. בו בזמן החמא"ס הביעה התנגדות נחרצת **לפתיחת מעבר כרם שלום כתחליף למעבר רפיח**. זאת, בשל החשש שהדבר יקטע את צינור הקשר היחיד עם העולם הערבי וייתן בידי ישראל קלף לחץ על הפלסטינים. גם ממשלת סלאם פיאצ' מתנגדת לכך אולם הפיתרון בראייתה הינו חזרה לסטטוס קוו אנוסה במעבר רפיח⁷.

הזירה הפנים- פלסטינית

אבו מאזן דוחה הצעות להידברות

■ אבו מאזן **שב ודחה** הצעות להידבר עם החמא"ס. הוא **היתנה** הידברות שכזאת בהחזרת המצב לקדמותו ברצועת עזה, בהשבת מפקדות שירותי הביטחון וכלי הנשק שהחמא"ס

⁷ ריאצ' אלמלכי, שר ההסברה בממשלת סלאם פיאצ', הבהיר כי שליטת תנועת החמא"ס והמיליציות החמושות שלה על מעבר רפיח היא הסיבה לגירתו. לדבריו, נסיגתן מהמעבר והעברתו לידי השלטון החוקי יסייעו בפתיחת המעבר מחדש (סוכנות ופא, 11 ביולי).

השתלטה עליהם, בהתנצלות פומבית של החמא"ס בפני העם הפלסטיני ובהכרה של החמא"ס בממשלת סלאם פיאצ'. החמא"ס, מצידה, **סירבה** לקבל את תנאי אבו מאזן וקראה לדיאלוג **ללא תנאים מוקדמים**.

אי כינוס המועצה המחוקקת והקמת ממשלה חדשה

■ **ישיבת המועצה המחוקקת**, שנקבעה ל-11 ביולי על פי קריאת אבו מאזן, **לא התקיימה** בשל העדר קוורום (67 מתוך 132 צירים) בעקבות החרמת חמא"ס את הישיבה. ישיבת המועצה המחוקקת היתה אמורה לעסוק, בין השאר, בהארכת מצב החירום, שעל בסיס הוקמה ממשלת החירום. ביטול הישיבה סולל את הדרך להמשך המצב הנוכחי על בסיס החוק הקובע כי בסמכות הנשיא להוציא צווים שתוקפם חוקי, כל עוד המועצה נמצאת בפגרה. מעבר לכך ציינו "מקורות פלסטינים" בפני כתב העיתון "אלקדס אלערבי" (11 ביולי) כי **אי כינוס המועצה [המחוקקת] יהווה צידוק עבור אבו מאזן לפזר אותה ו"לשוב אל אש"פ בהיותו הנציג הלגיטימי של העם הפלסטיני"**. ד"ר צלאח אלברדויל דובר החמא"ס הגיב על יוזמת אבו מאזן לכינוס המועצה המחוקקת באומרו כי היא חסרת תוקף חוקי.

■ עם סיום מצב החירום (13 ביולי) הגישה הממשלה את התפטרותה **והוקמה תחתיה ממשלה חדשה** בראשות סלאם פיאצ'. לממשלה זו המתפקדת בפועל **כממשלת מעבר** צורפו שלושה שרים חדשים, שניים מהם **מרצועת עזה** במגמה לחזק את הטענה כי הממשלה מייצגת גם את תושבי הרצועה. השרים החדשים:

❁ **תהאני סלימאן מחמוד אבו דקה שרת הנוער והספורט** - בעלת תואר ראשון בהנהלת חשבונות. עבדה במוסדות חברתיים שונים ברצועת עזה. הייתה מועמדת למועצה המחוקקת במסגרת סיעת "הדרך העליונית" בראשות סלאם פיאצ'.

❁ **אבראהים ח'ליל אלעבד אבראש שר התרבות** - ד"ר במדע המדינה עבד מספר שנים כמרצה באוניברסיטאות במרוקו. מכהן כפרופסור חבר וכדיקן הפקולטה לספרות ולמדעי החברה באוניברסיטת אלאזהאר ברצועת עזה.

❁ **עלי אחמד סלאם ח'שאן שר המשפטים** - ד"ר למשפט חוקתי, אחד ממייסדי אוניברסיטת אלקדס באבו דיס. עבד כמרצה בפקולטה למשפטים באוניברסיטה והיה הדיקן הראשון שלה. מכהן כמזכיר בועדת ניסוח החוקה הפלסטינית.

השבועת השרים חדשים לממשלת סלאם פיאצ'
(מלוויזיה פלסטינית, 13 ביולי)

■ ממשלתו של אסמאעיל הניה כינתה את החלטת אבו מאזן "לא חוקית". דובר חמא"ס אסמאעיל רצ'ואן מען כי ממשלת האחדות הלאומית הניה ממשלת המעבר לפי החוק הפלסטיני והזהיר מפני נקיטת מהלכים "מסוכנים" בכינוס הצפוי של המועצה המרכזית של אש"פ, האמורה להתכנס ב-18 ביולי (Paltoday, 13 ביולי).

נמשכת ההתכתשות בין שתי הממשלות

■ ובינתיים נמשכת ההתכתשות בין ממשלת אסמאעיל הניה לממשלת סלאם פיאצ' לביסוס שלטון. במסגרת זאת:-

☀ ראש הממשלה סלאם פיאצ' נאם בפני מאות דרשנים אסלאמיים בראמאללה, וביניהם תומכי חמא"ס, ודרש מהם להימנע מהכללת מסרים פוליטיים בדרשותיהם באומרו: "אנו לא נתיר שהם [המסגדים] יהפכו למקומות של "הסתה והפחדה" (אי.פי, 28 ביוני). אנשי דת בגדה המזוהים עם החמא"ס דחו על הסף דרישה זאת.

☀ אבו מאזן הוציא צו המעניק לבתי המשפט הצבאיים סמכויות רחבות יותר לפעול למען הביטחון הציבורי בתקופת מצב החרום (סוכנות מען, 10 ביולי).

☀ ראש הממשלה סלאם פיאצ' הורה להפסיק באופן זמני את פעילות רשות המקרקעין ברצועת עזה. בהוראה שהוציא נאמר כי כל מסמך של קנייה ומכירה והעברה ברצועה יחשבו למבוטלים ולבלתי חוקיים (סוכנות ופא, 9 ביולי).

☀ ממשלת אסמאעיל הניה החליטה (30 ביוני) להמשיך בגביית המיסים ברצועה בניגוד לצו של אבו מאזן הפוטר את תושבי הרצועה מתשלום מיסים.

☀ ממשלת אסמאעיל הניה הקימה ועדה מיוחדת בין משרדות להבטחת ביטחונם של הנתינים הזרים ברצועה ולהקלת עבודתם. המשרד לענייני חוץ בממשלת הניה קרא לעיתונאים הזרים לבוא לרצועה והבטיח לסייע להם (אתר פאל-מדיה, 4 ביולי).

המישור הביטחוני

■ השבת הסדר הציבורי והפסקת האנרכיה עומדים בראש סדר עדיפויות של ממשלות סלאם פיאצ' ואסמאעיל הניה. כל אחת משתי הממשלות מעוניינת להמחיש לציבור הפלסטיני, לעולם הערבי ולזירה הבינלאומית את יכולתן לעמוד באתגר השמירה על הביטחון הפנימי.

■ תנועת החמא"ס ממשיכה לפעול במרץ לביסוס שליטתה **ברצועת עזה** בעיקר באמצעות "הכוח המבצע", מנגנון הביטחון היחיד הפועל כיום ברצועה. המנגנון מקיים פעילות שימור נמרצת נגד גורמים פליליים (מבריחי סמים, זייפני כספים, גנבי רכב וכו'). על פי דיווחי תושבים מהרצועה ודיווחי כלי התקשורת (שבפיקוח חמא"ס) שורר עתה ברצועה שקט כפי שתושבי העיר לא חוו מזה זמן רב. פתח מצידו טוען כי נמשכות התנכלויות של החמא"ס כלפי אישים ומוסדות, בעיקר כאלו המזוהים עימו ברחבי הרצועה. כמו כן נמסר על המשך ניסיונות החמא"ס לגייס לשורותיו אנשי מנגנוני הביטחון, שקרסו בעת האירועים האחרונים.

החמא"ס מנסה לשווק תדמית של שקט בעיר עזה (מלוויזית אלאקצא, 3 ביולי)

■ **ביהודה ושומרון** במקביל לפעילות להשבת הסדר הציבורי על כנו, נמשכה פעילות פת"ח ומנגנוני הביטחון נגד פעילים ומוסדות של החמא"ס, אף כי בהיקף נמוך יותר. שר ההסברה בממשלת סלאם פיאצ' טען כי חלה ירידה בכמות האירועים הביטחוניים ברחבי הגדה בעוד שהחמא"ס מדווח על המשך התנכלויות לאנשיו ולמוסדותיו (כולל וועדות צדקה) ביהודה ושומרון. בלטו במיוחד עימותים בין פעילי תנועות הסטודנטים של חמא"ס לפת"ח **באוניברסיטת ביר זית** במהלכם נפצעו למעלה מעשרים סטודנטים (11 ביולי). פת"ח והחמא"ס האשימו זה את זה באחריות לעימותים. נמסר כי באוניברסיטה ממשיך לשרור מתח רב בין סטודנטים משני המחנות.

■ ארגוני המרור ביהודה ושומרון ובמיוחד החמא"ס הביעו, כצפוי, התנגדות נחרצת לצו הנשיאותי של אבו מאזן האוסר על נוכחות ופעילות מליציות חמושות ונשיאת נשק ללא רישיון. **אבו עבדה**, דובר חמא"ס\גדודי עז אלדין אל קסאם, הצהיר כי "הצו [הנשיאותי] לא שווה את הנייר שעליו נכתב" בהדגישו כי "ההתנגדות היא זכות לגיטימית" (אתר פאל-מדיה, 27 ביוני). **פוזי ברהום**, דובר חמא"ס, גינה את הצו הנשיאותי וציין כי אבו מאזן מבצע דרישה אמריקאית-ישראלית תמורת סיוע כספי (עיתון פלסטין, 27 ביוני).

מלחמת התעמולה

■ גם לאחר שהעימותים בשטח שכנו לאחר השתלטות החמא"ס על רצועת עזה, נמשכת **מלחמת התעמולה** בין חמא"ס לבין אבו מאזן ופת"ח **בכל עוזה**. במסגרת זאת:

❁ **אבו מאזן**, בראיון לטלוויזיה הממלכתית האיטלקית (9 ביולי), האשים את החמא"ס כי היא מסייעת לארגון אלקאעדה לחדור לעזה. דובר פת"ח **אחמד עבד אלרחמן** ציין כי ארגונים פונדמנטליסטים קיצוניים פועלים ברצועה תחת חסות החמא"ס (רדיו BBC, 10 ביולי). דוברי החמא"ס **הכחישו** כל קשר לארגון אלקאעדה וציינו כי דברי אבו מאזן נועדו להטעות את הקהילה הבינלאומית על מנת להביא להצבת כוחות בינלאומיים לרצועת עזה (סוכנות מען, אתר פאל-מדיה, 10 ביולי).

❁ **החמא"ס** ממשיכה להכפיש את אבו מאזן ואת חברי ממשלת סלאם פיאצ'. **אבו עבדה**, דובר "גדודי עז אלדין אלקסאם", תאר את אבו מאזן כאדם "היסטרי ומתוסבך", הזונח את בני עמו ומעדיף להתרועע עם אהוד אולמרט, ג'ורג' בוש ואויבי העם הפלסטיני (אתר עז אלדין אלקסאם, 10 ביולי). אבו עבדה, כינה את סלאם פיאצ' "ראש ממשלת דייטון" ו"עבד כי ימלוך" הפועל בשורות אדוניו האמריקאים והציונים (אתר פלסטין אלא'ן, 30 ביוני). אתר אינטרנט המזוהה עם החמא"ס תקף בחריפות את **אשרף אלעג'רמי**, שר הנוער והאסירים, בכנותו אותו "כלי שרת זול של ארה"ב באזור", שיחד עם "חבורתו של סלאם פיאצ'" ממלא את אותו התפקיד שממלאים משתפי הפעולה של ארה"ב בעיראק ובאפגניסטאן (פלסטין אלא'ן, 1 ביולי).

תשלום משכורות לעובדי המנגנון הציבורי

■ בתחילת יולי שולמו משכורות עובדי המנגנון הציבורי לחודש יוני במועד. נמסר על תורים ארוכים בבנקים ברצועה וביהודה ושומרון ועל התעוררות בשווקים. סלאם פיאצ', ראש ממשלת החרום, הצהיר כי ממשלתו מחויבת להחזיר לעובדים גם את השכר שלא קיבלו ב-15

החודשים האחרונים (אלאיום, 5 ביולי). החמא"ס, מצידה, גינתה את החלטת ממשלת פיאצ' להוציא מכלל מקבלי המשכורות כ-23,000 עובדים בגדה וברצועה, שמינויים נעשה בתקופת ממשלת החמא"ס.